

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De lamiis et phitonicis mulieribus

Molitoris, Ulrich

[Reutlingen], nicht vor 10. Jan. 1489

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-248705](#)

Gigismundus Sanderē etiam opinōnē tuā desup aw-
dire **Ulricus** Expreditis cognouisti: quomō. quādo-
qz in somno. qñqz in vigilijs fit representatio ymaginatio-
num tam fortū: q̄ homo credit se essentialiter hoc vel vide-
re vel facere. Audisti etiam q̄ dyabolus qñqz p̄stringit ocu-
los et alios sensus hominū. vt homines autument se hoc vel
hoc facere. Etem ut me latius intelligere possis. introducā
historiam in legenda sancti Germani. dicitem ibidem. q̄ cū
predictus sanctus quadam nocte hospitatus fuisse i vna
domo. et post cenā mensa iterum pararetur. admiratus san-
ctus Germanus. quesuit ab hospitiis. cui denuo mensa
pararetur. qui cum dicerent q̄ bonis illis viris et mulierib⁹
que nocte incedunt. mensam p̄pararent. Nocte itaqz illa sta-
tuit sanctus Germanus vigilare. Et ecce vidit multitudi-
nem demonū ad mensam in formis virorum et mulierū ve-
nientē. qui eis p̄cipienda ne abirent. cunctos. de familia ex-
citauit. quesuitqz. si glonas illas cognoscerent. qui cum om-
nes vicinos et vicinas dicerent esse. misit ad domos singulo-
rū: et ecce in suis lectulis sunt iuuenti. et adiurati postea de-
mones p̄ sanctū germanū se esse spiritus malignos dixerūt.
qui sic homines illudebant. Ecce qđ sp̄s se loco aliarum p̄
sonarum ostendere possunt. ita quippe vt homines extinxerūt
hmoī ymagines veras personas fore. Et sic ex illa habes hy-
storia. q̄ eadem hora homo pot est in uno loco. et nihil omni-
bus p̄ sp̄m apparere in alio. Sicuti illi hores hora noctis fu-
erūt in domib⁹ et in lectulis suis. et eadem hora eoz ymagi-
nes prestigio dyabolico apparuerūt in domo hospitis cenā
tea. Sic etiā de Simon mago dicitur in legenda sc̄i Pe-
tri. q̄ Simon eadem hora in conclaui erat cum Nerone. et
foras loquebatur populo. id est ymagoe eius p̄ dyabolum fo-
ras loquebatur populo. Sic idem in bonis spiritibus et an-
gelis contingere solitu fuisse legimus. Nam beato Ambro-
sio apparuit. q̄ faceret officium in esequijs beati Martini
in ciuitate thuronensi. Dixit enim ego funeri esequiu p̄bui.
sed ultimā oratōz vobis excitatib⁹ expleri nō valui. At ruerā

ita inuenit fuit sicuti ipse retulit. et tunc Ambrosius eotunc
in ciuitate mediolanensi fuit. quod ad plures dietas distat a thur
onis. Unde si Egidius in quodam quodlibeto dicit quod bonus
Angelus in forma beati Ambrosij fuerit in ciuitate thuro
nensi. Et corpus beati Ambrosij fuerit in ciuitate medio
lani. **Sigmundus** Ad quem finem pperat hec instru
ctio. **Ullicus** Ad hoc ut concludam. quod homines se
pe existimat se videre alios homines in cerro loco constitutos
quorum tamen ymagines dumtaxat vel in spu bono vel ma
lo videntur. **Sigmundus** Sed quod econtra an ne quinq*ue*
phantonice mulieres credant se pfecticisci in alium locum. cum ta
men remaneant in domo sua. **Ullicus** Superioribus iaz
audisti exempla. unde sepius credit homo se esse in alio loco
vbi non est. ergo bene dicit rex in capi. Episcopi. xxvi. q.
v. vbi ait. Illud etiam non est omittendum. quod quedam scele
rate mulieres retro post satanam conuerse. demonum illusioni
bus et fantasmatibus seducte. credunt se et pfectentur. cum dia
na nocturnis horis dea paganorum. vel cum herodiade. et
innumeris multitudine mulierum equitare super quasdam be
stias. et multarum terrarum spacia intempeste noctis silen
tio ptransire. vel eius iussionibus obedire. velut dominus. et cer
tis noctibus ad eius seruitum euocari. Sed utinam hec sole in
pfidia sua p*ro*fessent. et non multos ad infidelitatis interitum
pertransirent. Nam et innumera multitudo hac falsa opinio
ne decepta. vera esse credit. et credendo a recta fide deuia*re*.
hec tex. **Sigmundus** Nonne ceteri homines possunt
equitare et ambulare de loco ad locum tam de nocte quam de die
quid igitur ipsis talibus mulieribus obstat. **Ullicus**
Lerte non denego. quin huinscmodi mulieres. et equitare
et ambulare. tam super asinum. equum bouem seu camelum possint
z. Sicuti alii horae et mores aliorum hominum. Et sic secundum
cursum naturalem. Nos autem in eo casu loquimur. qui se
ultralemonem hominum cursum extendit. vix. ut non possint
in una hora ad decem. vel. xx. miliaria. pfecticisci. **Sigmundus**
Si igitur non vadunt de loco ad locum. et coniuia visitant

d q

ut dicit supra dict^o rex. unde igit^p puenit. q̄ homines in alijs
ciuitatibus existentes. quos nunq̄ antea viderūt. cognoscunt
Ulricus Ex premissio claret Solutio. qm̄ p imp̄missio-
nes ymaginacionū seu representatiōē ymaginum ministerio
dyabolifaciam. hoc percipiūt. credentes se sensu corporalis
partie cognouisse **Sigmund^o** Saturati sumus de p̄mis-
sis disputationib. nūc de vleriori questione interrogemus
videlicet an dyabolus possit in forma hoīs cum hmoī mulie-
ribus incubādo cōmiseri. At an ex huiusmodi coitu possint
puerinasci.

An dyabol^o possit in forma hoīs cū hmoī mlie-
ri^o incubando cōmiseri. et ex huiusmodi coitu
possint puerinasci

Ulricus Qnānis in superiorib plene tū auctoritates et ta-
tiones. tu etiā ex p^az historie p decisione hui^o satis sint in-
troduce. vt tñ finem materie aggrediamur. Dico q̄ ex in-
cubo et muliere nō p̄creat homo. Nec vñquā innētus est ho-
mo qui ex spiritu et muliere natus sit. pr̄erquā saluat or dñs
noster iesus christus. qui summi dei p̄ris misericordia dig-
natus est sine cōmittione virili de spūsancto ex gloriosissima
virgine maria in mundū nasci. Abiit igitur apud me. q̄ ho-
mo sine homine de spū et maledicta mliere debeat nasci. Nec
obstat q̄ in comedīa plauti poete de Amphitriō legitur. q̄
Hercules ex ioue deo et **Alcumena** muliere Amphitriōis
natus sit et sic medius fidelis dicatur. quasi medius filius qz
fabula poetarūnq̄ nephandissima fictio est. **Sigmund^o**
Quid igitur respond es ad allegaram glo. Genes. primo.
vbi dicitur gigantes ex talī coitu natos extitisse **Ulric^o**
Dico q̄ glosa opinatiue loquitur et non concludit **Sigis-
mundus** Quomodo autem saluas textum qui dicit qd ex
inde nati sint gigantes **Ulricus** Dico q̄ eo tunc surre-
pert gigates. i. hoīes potētes et magnifici. q̄ p̄ter eoz poten-
tiā et magnanimitatem dicti sunt gigantes **Sigmundus**